TÜRKİYE'NİN TARIM YÖRELERİ VE BÖLGELERİ

Esen DURMUŞ
Ali YİĞİT

NOBEL AKADEMİK YAYINCILIK EĞİTİM DANIŞMANLIK TİC. LTD. ŞTİ.

YAYIN NO.:
Gıda, Tarım ve Hayvancılık No.:
ISBN : 978-605-133-
© 1. Basım, Haziran 2014

TÜRKİYE'NİN TARIM YÖRELERİ VE BÖLGELERİ
Esen DURMUŞ - Ali YİĞİT

Copyright 2014, NOBEL AKADEMİK YAYINCILIK EĞİTİM DANIŞMANLIK TİC. LTD. ŞTİ. SERTİFİKA NO.: 20779
Bu baskının bütün hakları Nobel Akademik Yayıncılık Eğitim Danışmanlık Tic. Ltd. Şti.ne aittir. Yayınevinin yazılı izni olmaksızın, kitabın tümünün veya bir kısmının elektronik, mekanik ya da fotokopi yoluyla basımı, yayımı, çoğaltımı ve dağıtımı yapılamaz.

Genel Yayın Yönetmeni: Nevzat Argun -nargun@nobelyayin.com-
Dizi Editörü: Mehmet Karataş -mkaratas@nobel.gen.tr- -www.nobel.gen.tr-

Redaksiyon: Gönül Ekici -gonul@nobelyayin.com-
Sayfa Tasarım: Şerikan Kara -serikan@nobelyayin.com-
Kapak Tasarım: Sevgi Pınar Özen -pinar@nobelyayin.com-
Basım Sorumlusu: Halil Yeşil
Basım ve Cilt: Hazar Matbaacılık Kazım Karabekir Cad. 7/56-57 İskitler/Ankara Sertifika No.: 26482

Dağıtım: Volkan Kurt -volkankurt@nobelyayin.com- +90 312 418 20 10
Emrah Dursun -emrah@nobelyayin.com-
Tanıtım: Sadık Küçükakman -sadik@nobelyayin.com-
Yavuz Şahin -yavuz@nobelyayin.com-
Onur Uysal -onur@nobelyayin.com-
Çetin Erdoğan -cetin@nobelyayin.com-
Serhat Geçkaldı -serhat@nobelyayin.com-
e-satış: Emre Akkuş -esatis@nobelkitap.com-
Sipariş: -siparis@nobelyayin.com-

KÜTÜPHANE BİLGİ KARTI

Durmuş, Esen., Yiğit, Ali.
Türkiye'nin Tarim Yöreleri ve Bölgeleri / *Esen DURMUŞ - Ali YİĞİT*
1. Basım,VI+234 s., 160x235 mm
Kaynakça var, dizin yok.
ISBN 978-605-133-
1. SAYIN HOCAM KİTABINIZLA İLGİLİ EN AZ 3 ADET ANAHTAR KELİME YAZINIZ

NOBEL AKADEMİK YAYINCILIK EĞİTİM DANIŞMANLIK TİC. LTD. ŞTİ.
Ankara Dağıtım Kültür Mah. Mithatpaşa Cad. No.: 74 B-01/02 Kızılay / ANKARA
Tel: 0312 418 20 10 Faks: 0312 418 30 20 / *www.nobelyayin.com nobel@nobelyayin.com*
Merkez İOSB Abdülkadir Geylani Cad. No.: 2/A Ostim / ANKARA Tel/Faks: 0312 386 00 91

www.nobelkitap.com

ÖN SÖZ

Bölgesel coğrafya araştırmaları, özellikle kültürel bölge oluşumlarının boyutlarını ve sınırlarını belirlemek, sorunlar doğmadan önlemlerin alınmasını ve dengeli, gerçekçi planlar yapılmasını sağlamak bakımından büyük önem taşımaktadır. Bu nedenle, yeryüzünü ayrı özellikler gösteren coğrafi birliklere ayırmak, bunların farklı yönlerini ve birbirleri ile olan ilişkilerini belirlemek bölgesel coğrafya araştırmalarının temelini oluşturur. Aslında bölgesel coğrafya, farklı yerlerin kendine özgü farklı özelliklerinin ortaya konulması ve bir parçasını oluşturdukları daha geniş sistemlerle ilişkilerinin incelenmesiyle uğraşır. Bunu yapabilmek için de bölgeyi meydana getiren unsurların bölge yapısındaki rollerini araştırmak ve genel karakterini ortaya koymak gerekir. Bu açıklamalardan hareketle tarım bölgelerinin sınırlandırılmasında kullanılan çeşitli ölçütlerin belirlenmesi ve bu konuda esas rolü oynayan başlıca unsurların tayini, bu unsurların ne şekilde gruplanma gösterdiklerini; Türkiye ölçeğinde bitkisel üretime bağlı olarak ortaya koymak amaçlanmıştır.

Günümüz koşulları incelendiğinde tarımsal bölge ayrımı ile ilgili yapılan tüm çalışmaların eski dönemlere ait olduğu, günümüzde böyle bir ayrıma gidilmediği görülmektedir. Tarımın ilkel metotlardan modern metotlara yöneldiği birçok yeni ürünün üretimine başlandığı tarım alanlarının günden güne arttığı bu dönemde bir bölge ayrımına gidilmemiştir. Oysaki ülkemizin hemen her alanında yapılan coğrafi etütlerle bu alanların fiziki ve beşeri coğrafya koşulları büyük ölçüde incelenmiştir. Ülkemizin topografik zenginliği göz önünde bulundurulduğunda iç kısımların hepsinin yüksek ve engebeli alanlar özelliği taşımadığı bilinmektedir. Bölge içinde yer yer meydana gelen topografik farklı-

lıklar yani ovalık alanlar, havza tabanları, depresyonlar ve yükseltinin azaldığı yerde iklimin elverişliliği birçok farklı bölüm ve yörelerin oluşmasını sağlamıştır. Kısacası tarımsal ürünlerin en iyi yetiştirme koşulu gösterdiği alanlarda ekilmesi, birim alandan daha fazla gelir elde edilmesi, ekonomik yöntemlerin ortaya konması ve dolayısıyla beslenme düzeyinin artması üretimle ilgili planlamaların daha sağlıklı yapılması gerekmektedir. Bunu yapabilmek için tarımsal bölgelerin yanında, bölge içinde ortaya çıkan yerel ünitelerin özelliklerinin de iyi açıklanması gerekmektedir.

Bu amaçtan hareketle bir yöre ayrımı gerçekleştirilmeye çalışılmıştır. Yöre ayrımında bitkisel üretim ölçüt olarak alınmıştır. Bitkisel üretimin seçilmesindeki amaç ürünlerin toprak, iklim, hidrografya ve yeryüzü şekilleri gibi doğal özelliklerin yanında nüfus, yerleşme ve ekonomik aktivite gibi beşeri özelliklerin sonuçlarını en iyi şekilde yansıtmalarıdır. İşte bu nedenle bu çalışmada ülkemizde üretilen tarım ürünlerinin yetişme koşulları incelenmiş, alansal dağılışları ilçeler bazında tespit edilmiş ve bu bilgilerin ışığında Türkiye'nin tarım yöreleri belirlenmeye çalışılmıştır. Ayrımda kullanılan veriler DİE (şimdi TÜİK)'den elektronik ortamda sağlanan 1995–2011 yılları arasını kapsayan ilçe bazındaki tarımsal istatistiklerdir. Bu istatistik veriler nokta dağılış haritaları ile ifade edilerek bu haritaların üst üste çakıştırılması ve üretim miktarlarının kümelenmesiyle tarım yöreleri belirlenmiştir.

Esen DURMUŞ-Ali YİĞİT

ELAZIĞ-2014

İÇİNDEKİLER

_Toc390175525
1. Bölüm: TÜRKİYE'NİN TARIM YÖRELERİ 1
1.1. TARIM BÖLGELERİNİN TESPİTİ 5
1.2. TÜRKİYE'DEKİ TARIMSAL BÖLGE AYRIMLARI 9
1.2.1. İstatistik Kurumlarının Yaptığı Tarım Bölgeleri Ayrımları 9
1.2.2. Tarım Bakanlığının Tarım Mastır Planlarında Alt Bölge Ayrımları 10
1.2.3. Tarım Bakanlığının Agro-Ekolojik Alt Bölgeleri ve Tarım Havzaları Ayrımları 11
1.2.4. Coğrafyacıların Yaptıkları Bölge Ayrımları 13
1.2.5. Bu Kitapta Kullanılan Malzeme ve Yöntem 17

2. Bölüm: TÜRKİYE'DE TARIMSAL YÖRE AYRIMLARINDA KULLANILAN ÜRÜN GRUPLARI 19
2.1. TÜRKİYE'NİN MEYVE ÜRETİM DEĞERLERİ VE ALANLARI 24
2.1.1. Tropik İklim Meyveleri 25
2.1.2. Subtropikal İklim Meyveleri 29
2.1.3. Ilıman İklim Meyveleri 55
2.1.4. Türkiye'nin Meyve Üretimine Göre Yöreleri: 88
2.2. TÜRKİYE'DE ENDÜSTRİ BİTKİLERİ ÜRETİM ALANLARI 89
2.2.1. Çay 91
2.2.2. Tütün 93
2.2.3. Pamuk 97
2.2.4. Keten 100
2.2.5. Kenevir 102
2.2.6. Şekerpancarı 104

2.2.7. Ayçiçeği 107
2.2.8. Haşhaş 110
2.2.9. Aspir 112
2.2.10. Kolza (Kanola) 114
2.2.11. Soya 116
2.2.12. Susam 117
2.2.13. Yerfıstığı 120
2.2.14. Anason 122
2.3. TÜRKİYE'DE BAKLAGİL ÜRETİM ALANLARI 125
2.3.1.Fasulye 126
2.3.2. Nohut 128
2.3.2. Mercimek 129
2.3.4. Bakla 132
2.3.5. Fiğ 134
2.3.6. Korunga 135
2.3.7. Culbant 136
2.4. TÜRKİYE'DE TAHIL ÜRETİM ALANLARI 138
2.4.1. Buğday 139
2.4.2. Arpa 142
2.4.3. Yulaf 144
2.4.4. Çavdar 146
2.4.5. Kaplıca 147
2.4.6. Mısır 148
2.4.7. Çeltik Tarımı 152
2.4.8. Darı 153
2.4.9. Burçak 155
2.4.10. Mahlut 155

3. Bölüm: TÜRKİYE'NİN TARIM YÖRELERİ 157
(100) - AKDENİZ BÖLGESİ 158
(110) Akdeniz Kıyı (Yalı) Kuşağı Yöreleri: 159
(111) Çukurova Yöresi: 159
(112) Taşeli Kıyıları: 160
(113) Antalya Körfezi Kıyıları: 161
(114) Menteşe Kıyıları: 162
(115) Güney Ege Kıyıları: 163
(116) Kuzey Ege Kıyıları: 164
(120) Ege Ovaları: 165
(130) Teke Yöresi: 167

(140) Toroslar Dağlık Yöreleri: 167
(150) Hatay-Maraş Yöresi: 168
(160) Gaziantep Yöresi: 169
(200) - KARADENİZ BÖLGESİ 170
(210) Karadeniz Kıyı Yöreleri: 171
(211) Rize-Trabzon Yöresi: 172
(212) Ordu-Giresun Yöresi: 173
(213) Samsun Kıyı Yöresi: 174
(214) Sinop-Zonguldak Kıyı Yöresi: 175
(215) Akçakoca-Şile Kıyı Yöresi: 176
(220) Aşağı Çoruh Yöresi: 177
(230-240) Karadeniz İç Yöreleri: 178
(230) Orta Karadeniz İç Yöreleri: 179
(240) Batı Karadeniz İç Yöreleri: 180
(300) - MARMARA BÖLGESİ 182
(310) Doğu Marmara Yöreleri: 183
(320) Kuzey Marmara Yöreleri: 185
(330) İç Trakya Yöresi: 185
(340) Istranca Kıyı Yöresi: 186
(350) Güney Marmara Yöreleri: 187
(360) İç Marmara Yöreleri: 188
KIYI-İÇ BÖLGE KARŞILAŞTIRMASI: 190
(400) - İÇBATI ANADOLU-GÖLLER BÖLGESİ 191
(410) İç Ege Yöreleri: 192
(420) Afyon-Kütahya Yöresi: 193
(430) Akşehir-Eber Yöresi: 194
(440) Göller Yöresi: 195
(500) - ORTA ANADOLU BÖLGESİ 196
(510) Yukarı Sakarya Yöresi: 197
(520) Konya-Tuz Gölü Yöresi: 198
(530) Orta Kızılırmak Yöreleri: 199
(540) Yukarı Kızılırmak Yöresi: 200
(550) Niğde-Nevşehir-Karaman Yöresi: 201
(600) - YUKARI FIRAT BÖLGESİ 203
(610) Elbistan-Bingöl Ovalar Dizisi: 204
(620) Güneydoğu Toroslar Yöresi: 205
(630) Aşağı Murat Yöresi: 206
(640) Hekimhan-Divriği Yöresi: 207
(650) Erzincan-Tercan Yöresi: 208

(700) - KUZEYDOĞU ANADOLU BÖLGESİ 209
(710) Aşkale-Horasan Yöresi: 210
(720) Bayburt Yöresi: 210
(730) Yukarı ve Orta Çoruh Yöresi: 211
(740) Ardahan-Kars Yöresi: 212
(750) Kağızman-Iğdır Yöresi: 213
(800) - (ASIL) DOĞU ANADOLU BÖLGESİ 214
(810) Yukarı Murat Yöreleri: 215
(820) Van Gölü Çevresi: 216
(830) Hakkâri-Bitlis Yöreleri: 217
(900) - GÜNEYDOĞU ANADOLU BÖLGESİ 219
(910) Diyarbakır-Siverek Yöresi 219
(920) Urfa-Viranşehir ve Mardin Güneyi Yöreleri 220
(930) Adıyaman Yöresi 221

SONUÇ 223

KAYNAKÇA 227

KAYNAKÇA

AĞAOĞLU, Y. S.1987, Bahçe Bitkileri, Ankara Ünv. Ziraat Fak. Yay. No:1009 Ankara.

AĞAOĞLU Y. S., ÇELİK, H. FİDAN, Y., SÖYLEMEZOĞLU, G., 1998, Genel Bağcılık, Su Fidan A.Ş., Mesleki Kitaplar Serisi I. Manisa.

AKDAĞ, Y. Z., 1990, "Türkiye'de Fındık Yetiştiriciliği ve pazarlaması", Türkiye Ziraat Müh. III. Tek. Kong. sf.409–423 Ankara.

AKOVA, S. B., 1997, "Türkiye'de Muz Ziraatinin Dağılışı ve Özellikleri", İst. Ünv. Ed. Fak. Coğ. Böl. Derg. S.5, sf.139–178 İstanbul.

AKSU, S., 1990, "Türkiye'de Zeytin Yetiştiriciliği, Sorunları ve Çözüm Yolları", Türkiye Ziraat Müh. III. Tek. Kong., s.393–408, Ankara.

ALIM, M., 2005, "Iğdır'da Kayısı Tarımı ve Başlıca Sorunları" Doğu Coğrafya Dergisi, S.14, s.47–65 Konya.

ANAMERİÇ, M., 1986, Genel Meyvecilik I-II, Tarım Orman ve Köy işleri Bakanlığı, Teşkilatlanma ve Desteklenme Genel Müdürlüğü, Yay. No:4 Ankara.

ARIOGLU,H.,2003"Çukurova Bölgesinde Soya YetiştirmeTekniği". http://www.milliyet.com.tr/extra/venus/

ATALAY İ., 1994, Türkiye'nin Beşeri ve Ekonomik Coğrafyası, İstanbul.

ATALAY, İ., 2002, Türkiye'nin Ekolojik Bölgeleri, Orman Bakanlığı yayınları, No: 163, İzmir.

AVCI, S., 1996, "Türkiye'de Şekerpancarı Ziraatının Coğrafi Esasları", İ. Ü. Edebiyat Fakültesi Coğrafya Bölümü Dergisi, S.4, s.265–289, İstanbul.

BARIŞ, C., ÇELİK, H., GÖKÇAY, E., MARSALI, B., 1990, "Türkiye'de Bağcılığın Sorunları ve Çözüm Yolları", Türkiye Ziraat Müh. III. Tek. Kong. sf.432–480 Ankara.

BAYAR, R., 2004, "Cumhuriyet Döneminde Türkiye'nin Arazi Bölünüşü ve Tarım Alanlarındaki Değişmeler", Ankara Üniv. Türkiye Coğrafyası Araştırma ve Uygulama Merkezi, Coğrafi Bilimler Dergisi, C.2, S.1, s.41–56, Ankara.

BAYAR, R., YILMAZ, M., 2004, "Türkiye'de Soya Fasulyesi ve Önemi" Uluslararası İnsani Bilimler Dergisi, ISSN: 1303–5134

BENEK, S., 1997, "Harran Ovası'nda Pamuk" H.Ü. Akademik Bakış Dergisi, S.1, Şanlıurfa.

BİLGİN, T., 1989, "Türkiye Şekerpancarı Tarımının Vejetasyon Seyri", Şeker Dergisi, S.124, s.28–36, Ankara.

BULUT, İ., 2006, Genel Tarım Bilgileri ve Tarımın Coğrafi Esasları, Gündüz Eğitim ve Yayıncılık, Ankara

CEYLAN S., ARIBAŞ, K., 2004, "Bucak ve Çeltikçi İlçelerinde Tütün Tarımı" Süleyman Demirel Üniv. Burdur Eğitim Fak. Derg. S.7, s.24–53 Burdur.

ÇETİN, B., 2008, "Burdur İlinde Anason Tarımının Coğrafi Esasları", Doğu Coğrafya Dergisi, 195–214

DARKOT, B., 1943, "Memleketimizin Bazı Ziraat Problemleri", T.C.D., S.3–4, sf.277-287 Ankara.

DARKOT, B., 1955, "Türkiye'nin Coğrafi Bölgeleri Hakkında", T.C.D., S.13–14, sf.141–149 Ankara.

DARKOT, B., 1955, Türkiye İktisadi Coğrafyası, İst. Ünv.,İkt. Fak., Yay. No:80 İstanbul.

DARKOT, B., 1963, Türkiye İktisadi Coğrafyası, İstanbul Üniv. Yay. No: 139, İstanbul, S.115

DARKOT, B., 1966, "Türkiye'de Coğrafi Bölgelerin Teşkilinde Kriterlerin Araştırılması", İ.T.Ü., Şehircilik Konferansları (1963-1964), sf.31–47 İstanbul.

DARKOT, B. -TUNCEL M. 1978, Ege Bölgesi Coğrafyası, İ.Ü.Coğr.Enst.Yay. No:99, İstanbul

DARKOT, B. -TUNCEL M. 1981, Marmara Bölgesi Coğrafyası, İ.Ü.Coğr.Enst.Yay. No:117, İstanbul

DEVECİ, L., 1967, Şeftali Ziraatı, Türkiye Ziraatçılar Cemiyeti Yayını No:7 İstanbul.

DOĞANAY, H., 1992, Türkiye Ekonomik Coğrafyası I, Atatürk Üniv. Yay. No:737 Kazım Karabekir Eğt. Fak. Yay. No:26, Erzurum, S.195

DOĞANAY, H., 1995, Türkiye Ekonomik Coğrafyası, Öz eğitim Yay. Konya.

DOĞANAY, H., 1998, Türkiye Ekonomik Coğrafyası. Çizgi Kitabevi, Konya.

DOĞANAY, S., 2005, "Trabzon İlinde Fındık Tarımı" Doğu Coğrafya Dergisi S.13, s.233–252 Konya.

DOKUZOĞUZ, M., 1990, "Türkiye'de İncir Yetiştiriciliği Sorunları ve Pazarlaması", Türkiye Ziraat Müh. III. Tek. Kong. sf.384–392 Ankara.

DURMUŞ, E., 1999, "Türkiye'nin Tarımsal Bölgeleri", Fırat Ünv., Sos. Bil. Enst., Yüksek Lisans Semineri (Basılmamış) Elazığ.

DURMUŞ, E.,2001, Türkiye Meyve Üretim Yörelerinin Belirlenmesi Konusunda Bir Deneme, Fırat Ünv.,Sos. Bil . Enst., Yüksek Lisans Tezi (Basılmamış) Elazığ.

DURMUŞ, E., YİĞİT, A.,2003,"Türkiye'nin Meyve Üretim Yöreleri", F.Ü. Sosyal Bilimler Dergisi, 13/2, 23–54. Elazığ.

DURMUŞ, E., ÇAĞLIYAN, A., 2004, "Türkiye Fındık Üretim Alanlarının Coğrafi Dağılışı", III. Fındık Şurası, Giresun.

DURMUŞ, E., YİĞİT, A., 2006, "Türkiye'nin Tarım Yöreleri", AÜ,TÜCAUM,IV. Ulusal Coğrafya Sempozyumu sf.101–113, Ankara.

ERDURMUŞ, A., ÖNEŞ, Y., 1990, Haşhaş, Toprak Mahsulleri Ofisi Alkasan Yayınları, Ankara, S.20

ERİNÇ, S., 1956, "Türkiye'de Son Zirai Gelişmeler Hakkında", T.C.D., S:15-16, sf.47–64 İstanbul.

ERİNÇ, S., 1958, "Bölge Sınırlandırmasının Esasları", II. İskan ve Şehircilik Haftası Konferansları, sf:69–94 Ankara.

ERİNÇ, S., 1973, "Türkiye:İnsan ve Ortam", İst. Ünv., Coğ. Ens. Derg., S:18-19, sf.1–33 İstanbul.

ERİNÇ, S., TUNÇDİLEK, N., 1952, "The Agricultral Regions of Turkey", The Geografical Review, S.42/2, sf.82–90.

EROL, O. 1983, Die naturräumliche Gliederung der Türkei, Dr. Ludwig Reichert Verlag, Wiesbaden.

EROL, O., 1993, "Türkiye'nin Doğal Yöreleri ve Çevreleri", Ege Coğ. Derg., S:7, sf.13–42 İzmir.

GEDİK, G., AVİNÇ, O. O., YAVAŞ, A., "Kenevir Lifinin Özellikleri ve Tekstil Endüstrisinde Kullanımıyla Sağladığı Avantajlar" Tekstil Teknolojileri Elektronik Dergisi 2010, 4(3) 39–48

GENÇ, K., 1998, Türkiye Muz Üretiminde Gazipaşa'nın Yeri, Fırat Ünv., Fen Ed. Fak., Coğ. Böl., Lisans Tezi (Basılmamış) Elazığ.

GÖK, Y., ZAMAN, S., 2003, "Anamur'da Muz Tarımının Coğrafi Esasları", Doğu Coğrafya Dergisi, S.9, s.181–208, Konya.

GÖKKUŞ, A., KANTAR, F., KARADOĞAN, T., KOÇ, A., 2008, Tarla Bitkileri, Atatürk Üniv. Ziraat Fak. Ders Yayınları, No: 188, Erzurum

GÖNEY, S., 1986, Sıcak Bölgelerde Ziraat Hayatı, İst. Ünv., Yay. No:116, Ed. Fak. Yay. No:2732 İstanbul.

GÖNEY, S., 1987, Türkiye Ziraatının Esasları, İst. Ünv. Rektörlüğü Film Merkezi ve Matbaası İstanbul.

GÖZÜGÜL, A., 2007, Kuru Fasulye Tarımı, Samsun İl Tarım Müdürlüğü Yayınları, No: T/25, Samsun

GÜLER, M., KARACA, M., DURUTAN, N., 1990, Türkiye Tarımsal İklim Bölgeleri, Tarla Bitkileri Merkez Araşt. Enst., Ankara.

GÜMÜŞÇÜ, A., GÜMÜŞÇÜ, O.,1997, "Türkiye'de Haşhaş ve Haşhaş Tarımının Coğrafi Dağılışı" Ankara Üniv. Türkiye Coğrafyası Araştırma ve Uygulama Merkezi Türkiye Coğrafyası Dergisi, S.6, s.123–148, Ankara.

GÜNAL, N., 2001, "Türkiye'de Ekim Alanı Daralan Bir Yağ Bitkisi:Aspir", Marmara Üniv. Öneri Dergisi, C.4, S.16, s.101-105, İstanbul.

GÜRSOY, C.R., 1957, "Türkiye'nin Coğrafi Taksimatında Yapılması İcap Eden Bazı Tahsisler", Ank. Ünv. D.T.C.F. Derg., C:15, S:1-3, sf.219–239 Ankara.

İNAN, İ.H., 2006. Tarım Ekonomisi ve İşletmeciliği (6. Baskı), Tekirdağ.

İZBIRAK, R., 1955, "Yöre Mefhumu ve Yöre Bilgisi", Harita Derg., S:51, sf.23–48

İZBIRAK, R., 1985, Liseler için COĞRAFYA-III. Milli Eğitim Basımevi, sf.26–29, İstanbul

İZBIRAK, R., 1996, Türkiye I-II, M.E.B. Yay., Öğretmen Kitapları Dizisi, No:196 Ankara.

KALELİOĞLU, E., 1964, "Güneydoğu Anadolu Bölgesinde Antepfıstığı Alanları", Türk. Coğ. Derg., S:18-19, sf.22–23 den ayrı basım. Ankara.

KALELİOĞLU, E., 1989, "Güneydoğu Anadolu Bölgesinin Tarımsal Yapısı", A.K.D.T.Y.K. Coğ. Araşt., S:1, sf.159–167 Ankara.

KARA, H., 1998, "Türkiye'de Pamuk Üretim Alanları" A.K.D.T.Y.K. Coğ. Araşt., S:11, sf.71–90 Ankara.

KARA, K., 2011, Tarla Bitkileri, Atatürk Üniversitesi Ziraat Fak. Yayınları, No: 192, Erzurum

KIRAL, T. ve H. AKDER, 2000. "Makroekonomik Göstergelerle Türkiye Tarımı", Türkiye Ziraat Mühendisliği V. Teknik Kongresi (2. Cilt), ZMO Yayınları No:38, Ankara.

KOCA, H., 1997, "Erdemli'de Turunçgiller Tarımının Coğrafi Esasları", Atatürk Üniv. Doğu Coğrafya Dergisi, S.33, s.349–375, Erzurum.

KOCA, H., 2001, "Türkiye Mısır Ekim Alanları ve Üretiminin Coğrafi Dağılışı", Doğu Coğrafya Dergisi, S.5, s.193–221, Konya.

KOCA, N., 2004, "Çanakkale'de Zeytin Yetiştiricilinin Coğrafi Esasları" Marmara Üniv. Marmara Coğrafya Dergisi, S.9, s.119–138, İstanbul.

KODAY, S., 2000, "Türkiye'de Kivi Üretimi", Atatürk Üniv. Doğu Coğrafya Dergisi, S.3, s.103–122, Ankara.

KODAY, S., 2002, "Bursa İlinde Meyvecilik" 29. Coğrafya Meslek Haftası (17–19 Mayıs 2001 Çanakkale) Güney Marmara Bölümü Mekansal Sorunlar ve Çözümler Sempozyumu, Türk Coğrafya Kurumu Coğrafya Meslek Haftaları Serisi:3, s.109–126, İstanbul.

KODAY, Z., 2000, "Türkiye'nin Tahıl Üretimi", Türk Coğrafya Dergisi, S.35, s.299–320, İstanbul.

KURTER, A., 1979, Türkiye'nin Morfoklimatik Bölgeleri, İst. Ünv., Yay. No:2885, Ed. Fak. Matbaası. İstanbul.

KÜTEVİN,E., KÜTEVİN,Z., 1990, Meyvecilik, Genel Meyve Tarımı, Prensipleri ve Pratik Meyvecilik Yöntemleri, İnkılap Kitapevi İstanbul.

MAĞDEN, R. Z., 1951, Özel Meyvecilik Bilgisi I-II. İstanbul.

MERT, M. ÇOPUR, O.2010,"Lif Bitkileri Üretiminin Artırılması Olanakları",http://www.zmo.org.tr/resimler/ekler/f810ebd27f4dbcf_ek. pdf

MİRAN, B, 2006. Tarımsal Yapı ve Üretim, Türkiye'de Tarım (Ed. Fahri Yavuz), Tarım ve Köy işleri Bakanlığı Strateji Geliştirme Başkanlığı Yayınları, Ankara.

ÖKTEM, B., 1974, Turunçgillerin Türkiye ve Dünyada Üretim–Tüketim ve Ticareti, Yurdumuzda İhraç Olanakları, İGEME. Adana.

ÖZÇAĞLAR, A., 1988, "Türkiye'de Tarım Alanlarının Coğrafi Dağılışının Doğal Çevre ile İlişkisi", Ank. Ünv., D.T.C.F., Coğ. Araşt. Derg., S:11, sf.131–150 Ankara.

ÖZÇAĞLAR, A., 1991, "Türkiye'de Şekerpancarı Ekim Alanlarının Coğrafi dağılışı ve Şeker Fabrikalarımız", Türkiye Coğrafyası Uygulama ve Araştırma merkezi I. Semozyumu (29 Nisan-1 Mayıs 1991) Bildiri Özetleri s.6, Ankara.

ÖZÇAĞLAR, A., 1993, "Türkiye'de Şeker Fabrikalarının Coğrafi Dağılışı ve Şeker Üretimimiz", Ankara Üniv. Türkiye Coğrafyası,Araştırma Uygulama Merkezi Türkiye Coğrafyası Dergisi, S.2, s., 69-122 Ankara.

ÖZÇAĞLAR, A., 2003,"Türkiye'de yapılan Bölge Ayrımları ve Bölge Planlama Üzerindeki Etkileri", Ankara Üniv. Türkiye Coğrafyası Araştırma ve Uygulama Merkezi, Coğrafi Bilimler Dergisi, C:1, S.1, s.3-18, Ankara.

ÖZÇELİK, H., BALABANLI, C., 2005, "Burdur İlinin Tıbbi ve Aromatik Bitkileri",I. Burdur Sempozyumu 16-19 Kasım 2005, Cilt 2, s:1127-1136, Burdur.

ÖZGÜR, M., 2000, Türkiye Coğrafyası, Hilmi Usta Matbaacılık Ankara.

ÖZVEREN, H.,"Türkiye'de İncir Sahaları", Ank. Ünv., DTCF, Yıl. Çalş. Derg., S:1 Ankara.

SELEN, H. S., 1937, İktisadi Türkiye, İstanbul.

SOMUNCU, M., 1996, "Kayseri'de Bağcılık", Ankara Üniv. Dil Tarih Coğrafya Fakültesi Coğrafya Araştırmaları Dergisi, S.12, s.107-133, Ankara.

ŞAHİN, C.; DOĞANAY, H.; ÖZCAN, N. A., 2005, Türkiye Coğrafyası, Gündüz Yayıncılık, Ankara, s.352

ŞAHİN, S., 2001, "Türkiye'de Mısır Ekim Alanlarının Dağılışı ve Mısır Üretimi", G. Ü. Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi, C:21,S.1, s.73-90, Ankara.

TAN,Ş, 2007, Susam Tarımı, Tarım ve Köyişleri Bakanlığı Tarımsal Araştırmalar Genel Müdürlüğü Ege Tarımsal Araştırma Enstitüsü, Çiftçi Broşürü, No:35, İzmir

TANOĞLU, A., 1942, "Ziraat Hayatı I, Orta İklim Bölgelerinde Ziraat", İst. Ünv., Ed. Fak. Coğ. Enst. İstanbul.

TANOĞLU, A., 1944, "Ziraatimizin Coğrafi Karakterleri ve Başlıca Meseleleri", İkt. Fak. Derg., S:4 İstanbul.

TAŞLIGİL, N., 1992, "Türkiye'de Tütün Ziraati" Türk Coğrafya Dergisi, S.27, s.129–138, İstanbul.

TEMUÇİN, E., 1993, "Türkiye'de Zeytin Yetişen Alanların Sıcaklık Değişkenine Göre İncelenmesi", Ege Ünv., Ege Coğ. Derg., S:7, sf.129–144 İzmir.

TEXİER, C., 1923, (Çeviri, Ali Suad) Küçük Asya, C.2, Matba-i Amire, İstanbul, S.373–377

TIRAŞ, M., 2001, "Kozan'da Turunçgiller Üretimi", Doğu Coğrafya Dergisi, S.6, s.143–162, Konya.

TIRAŞ, M., 2003, "Osmaniye'de Yerfıstığı Tarımının Coğrafi Esasları", Türk Coğrafya Dergisi, S.40, s.35–45, İstanbul.

TUNCEL, M., 1961, "Türkiye Coğrafi Bölgelerinin Zirai Karakterleri", İst. Ünv. Coğ. Ens. Derg., S:6, sf.76–101 İstanbul.

TUNÇDİLEK, N., 1978, Türkiye'nin Kır Potansiyeli ve Sorunları, İst. Ünv., Coğ. Enst., Yay. No:96 İstanbul.

TUNÇDİLEK, N., 1987, Doğal Bölgeler–Geokolojinin İlkeleri, İst. Ünv., Deniz Bilimleri ve Coğ. Enst. Yay. No:5 İstanbul.

TÜMERTEKİN, E., 1954, "Whittlessey'inZiraai Mıntıkalar Tasnifi ve ABD'de Mandıracılık Mıntıkaları", İst. Ünv., Coğ. Enst. Derg., S:5-6, sf.95-111 İstanbul.

TÜMERTEKİN, E., 1957, Kurak Bölgelerde Ziraat, İst. Ünv., Yay. No:713, İkt. Fak., Yay. No:96 İst.

TÜMERTEKİN, E., 1987, "Türkiye'de Tarımda Yeni Gelişmeler", İst. Ünv., Ed. Fak., Coğ. Derg., S:2, sf.1–34 İstanbul.

TÜMERTEKİN, E., ÖZGÜÇ, N., 1997, Ekonomik Coğrafya, Çantay Kitabevi İstanbul.

ÜLKÜMEN, L., 1973, Bağ–Bahçe Ziraati, Atatürk Ünv., Ziraat Fak., Yay. No:275 Erzurum.

ÜLKÜMEN, L., ÖZBEK, S., 1950, Modern Meyvecilik, Ank. Ünv. Basımevi Ankara.

YAŞAR, O., 2000, "Türkiye Ayçiçeği Üretiminde Trakya'nın Yeri; Bitkisel Yağ Üretimine Katkıları ve Bitkisel Yağ Sanayinde Hammadde Sorunları", 28. Coğrafya Meslek Haftası (10–12 Haziran 1998 Edirne). Geçmişte, Günümüzde Trakya Sempozyum Bildiriler Kitabı, Türk Coğrafya Kurumu Meslek Haftaları Serisi: 2, s.3–13, İstanbul.

YAŞAR, O., 2004, "Türkiye'de Tütün ve Tütün Mamülleri Sanayi ve Son Tütün Yasasının Sektöre Etkileri", Türk Coğrafya Dergisi,S.42, s.73-90, İstanbul.

YEĞİN, Ş., 1965, Ekonomik Coğrafya, İktisadi ve Ticari İlimler Akademisi, Yay. No:12. Berkay Matbaası İstanbul.

YİĞİT, A., 1996, "Türkiye'nin Doğu Bölgelerinin Yeniden Belirlenmesi Hakkında Düşünceler", Fırat Ünv., Sos. Bil. Derg., C:8, S:1, sf.359–378 Elazığ.

YİĞİT, A., 2000, "Türkiye'de Daha Kullanışlı Coğrafi Bölgeler Oluşturma Gerekçeleri ve Önerileri", 9. Ulusal Bölge Bilimi/Bölge Planlama Kongresi, (05–06 Ekim 2000) Bildiriler Kitabı, s.514–528, Trabzon.

YİĞİT, A., 2001 "Güneydoğu Torosların Yöresel Etüdü", Fırat Üniv. Sosyal Bilimler Dergisi, C: 11, S.1, s.47–77 Elazığ.

YÜCEL, T, 1980, Meyvecilik Bilgisi, İnkılap ve Aka Kitapevleri No:95 İstanbul.

YÜCEL, T., 1987, Türkiye Coğrafyası, Türk Kültürü Araşt. Enst., Yay. Ankara.

YÜCEL, T., 1989, "Türkiye'de Zeytinliklerin Dağılışı", AKDTYK., Coğ. Araşt., S:2, sf.1-10 Ankara.

ZAMAN, M., 2001, "Çarşamba Ovasında Çeltik Tarımı", Doğu Coğrafya Dergisi, S.5, s.447-479, Konya.

ZAMAN, M., 2004, "Türkiye'de Fındık Bahçelerinin Coğrafi Dağılışı ve Üretimi", Doğu Coğrafya Dergisi, S.11, s., 49-92, Konya.

Hüdavendigar Vilayet Salnamesi, 1316, Matbaa-i Vilayet-i Salname-i Resmisi, Bursa

(http:// www. adana ciftcilerbirligi. com/home/,2003).

vitamin/ vit001/vitamin26. html

Ege Tarımsal Üretimi Geliştirme Raporları

http://faostat. fao. org/site/

DİE,1992 1997 Yılları Arası Meyve Üretim Değerleri

DİE, 1995-2006 Yılları Arası Tarım Ürünleri İstatistikleri

2006-2007 Yılı Tarım Master Planları, T. C. Tarım ve Köy işleri Bakanlığı Strateji Geliştirme Başkanlığı, Ankara.

TMO., 2004, Haşhaş Raporu, TMO Genel Müdürlüğü, Ankara

TMO.,1973, Haşhaş Ekim Bölgesi Genel Gelişme Planı, T.M.O. Proje Genel Müdürlüğü, Ankara

TMO., 2002, Başak Dergisi, TMO Genel Müdürlüğü, Ankara